

■ پذیرش نظام آرشو رقمی صدا توسط برنامه سازان رادیویی در سازمان صدا و سیما
جمهوری اسلامی ایران: چالش‌ها، موانع و راهکارها بر اساس «مدل پذیرش فناوری دیویس»

طلعت حسن پور؛ عبدالرضا نوروزی چاکلی

■ چکیده

در طی چند سال اخیر مفهوم جدید آرشو رقمی پا به عرصه ظهور گذاشته است که به نظر می‌رسد در همین عمر کوتاه خود طلایه‌دار نگرشی نو به مفهوم آرشو بوده و این مقوله را در معرض تغییرات بنیادین قرار داده است.

روش پژوهش: مقاله حاضر با بهره‌گیری از مدل علمی پذیرش فناوری دیویس^۱ به بررسی موانع موجود بر سر راه گسترش و پذیرش آرشو رقمی صدا توسط برنامه سازان از نقطه نظر کاربردی در منطقه شمال غرب کشور پرداخته و با ارائه راه حل‌هایی به حذف این موانع پرداخته است. این پژوهش از نوع تحلیلی است که با روش پیمایشی به انجام رسیده است.

جامعه آماری: جامعه آماری این مطالعه را ۱۰۰ نفر از برنامه سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمال غرب کشور در شهرهای ارومیه، تبریز، اردبیل، زنجان، قزوین، سنندج و مهاباد تشکیل می‌دهد که با توجه به محدود بودن جامعه، از روش سرشماری استفاده شده و اطلاعات مورد نیاز با استفاده از پرسشنامه گردآوری شد.

یافته‌های پژوهش: یافته‌های پژوهش نشان داد که برداشت ذهنی از مفید بودن و برداشت ذهنی از آسانی یادگیری تاثیر مهمی در پذیرش نظام آرشو رقمی صدا دارد و این نشان دهنده آن است که هر چه نظام آرشو رقمی صدا از نظر برنامه سازان رادیویی برای بهبود عملکرد کاریشان مفیدتر و از نظر یادگیری آسان تشخیص داده شود بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرد. در پایان نیز، با توجه به یافته‌های پژوهش، توصیه‌هایی برای افزایش سرعت پذیرش نظام آرشو رقمی صدا توسط برنامه سازان رادیویی در صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران ارائه شده است.

کلیدواژه‌ها

آرشو رقمی صدا/ برنامه سازان رادیویی جمهوری اسلامی ایران/ مدل پذیرش فناوری دیویس

1. Technology Acceptance Model (TAM)

مطالعات آرشویی

فصلنامه گنجینه اسناد: سال بیستم و یکم، دفتر دوم، (تابستان ۱۳۹۰)، ۹۸-۸۰

تاریخ دریافت: ۱۳۹۰/۲/۵ ■ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۰/۶/۲

پذیرش نظام آرشیو رقیمی صدا توسط برنامه‌سازان رادیویی در سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران: چالش‌ها، موانع و راهکارها بر اساس «مدل پذیرش فناوری دیویس»^۱

طلعت حسن پور^۱؛ عبدالرضا نوروزی چاکلی^۲

مقدمه

منابع آرشیوی، به دلیل نقش فراوانی که در ارتقای کمی و کیفی تولید برنامه‌ها، الگوبرداری و خلق ایده‌های نو بر عهده دارند، به طور مستقیم به برنامه‌سازان در فرایند برنامه‌سازی یاری می‌کنند و تولیدکنندگان برنامه‌های رادیویی با بهره‌گیری هوشمندانه از منابع آرشیوهای صدا (شنیداری) می‌توانند به غنای برنامه‌هایشان بیفزایند. در این میان، آرشیوهای صدای جمهوری اسلامی ایران، به دلیل دارا بودن غنی‌ترین منابع صوتی، یعنی ۴۰۰ هزار ساعت آرشیو صدا یکی از بزرگترین منابع آرشیوی خاورمیانه است که قدمت برخی از این منابع آرشیوی به ۱۰۰ سال می‌رسد.

در خصوص میزان اهمیت و ارزش این منابع ذکر همین نکته بس که در بسیاری از موارد، بخش عمده‌ای از این منابع به عنوان منحصربفردترین منابع صدای موجود در یک زمینه تاریخی خاص محسوب می‌شود (قدیمی، ۱۳۸۷). از این رو، همواره انتظار می‌رود که شرایط دسترسی به این آرشیوها به نحوی فراهم شود تا بتواند به بهترین نحو ممکن برنامه‌سازان را پشتیبانی کند بنابراین به منظور حفظ و نگهداری این منابع از گزند آسیب‌های فیزیکی و شیمیایی با هزینه کم، از میان برداشتن موانع و محدودیت‌های زمانی و مکانی برای دستیابی به منابع، لزوم برقراری ارتباط زنده و پویا با مخاطبان، ضرورت فراهم نمودن شرایط لازم برای تعامل با برنامه‌سازان در زمینه بهبود بخشیدن فرایند خدمات‌رسانی و ارائه خدمات هدفمند، صرفه‌جویی در هزینه و وقت برنامه‌سازان، ایجاد آرامش فکری در برنامه‌سازان و مدیریت بهتر آنان از چندی قبل

۱. برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد

۲ دانش‌آموخته کارشناسی ارشد کتابداری
و اطلاع‌رسانی و کارشناس ارشد آرشیوهای
صدا و سیما (نویسنده مسئول)
talat.hassanpour@yahoo.com

۳. استادیار گروه کتابداری
و اطلاع‌رسانی دانشگاه شاهد
noroozi.reza@gmail.com

زمینه‌های لازم برای رقمی کردن آرشیوهای صدا در صدای جمهوری اسلامی ایران فراهم شده است؛ بطوری که هم‌اکنون در بسیاری از این آرشیوها خدمات به برنامه‌سازان به صورت نظام رقمی ارائه می‌شود و در بسیاری دیگر از آرشیوها، این فرایند در حال اجرایی شدن است. باید توجه داشت که رقمی کردن آرشیوهای صدا در سازمان صداوسیما به منظور حفظ و نگهداری منابع صوتی و دسترس پذیر ساختن این منابع برای برنامه‌سازان رادیویی به عنوان یک گام مثبت در جهت انجام فعالیت‌های برنامه‌سازی تلقی می‌شود، اما بکارگیری موفقیت‌آمیز این فناوری اطلاعاتی در این سازمان بستگی به عوامل موثر بر پذیرش این فناوری توسط عوامل برنامه‌ساز دارد که بدون در نظر گرفتن آنها، یا این فناوری به‌طور مناسب مورد استفاده قرار نمی‌گیرد و یا پس از استفاده‌ای کوتاه مدت به دلیل عدم بهره‌گیری مناسب به‌طور کلی کنار نهاده می‌شود (سی.دی.پی،^۱ ۲۰۰۵). بنابراین مسئله اصلی این پژوهش، بررسی موانع و چالش‌های موجود بر سر راه گسترش و پذیرش آرشیو رقمی صدا توسط برنامه‌سازان رادیو در منطقه شمال غرب کشور است. روشن است که با شناسایی موانع و راهکارهای موجود در این زمینه و انعکاس آن به برنامه‌ریزان و مدیران سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، می‌توان زمینه‌های لازم را برای مدیریت و همچنین استفاده مؤثر برنامه‌سازان از آرشیوهای رقمی فراهم کرد.

چارچوب نظری و پیشینه پژوهش تعریف آرشیو صدا (شنیداری)

ری ادmondسون^۲ (۲۰۰۴) آرشیو صدا را چنین تعریف می‌کند:

آرشیو صدا (شنیداری)، سازمان یا بخشی از یک سازمان است که برای فراهم کردن امکان دسترسی به مجموعه‌ای از اسناد و میراث شنیداری از طریق مجموعه‌سازی، مدیریت، نگهداری و ترویج، ماموریت قانونی یا حکمی دیگر دارد.

در این تعریف هم کارکردهای آرشیو صدا (شنیداری) در نظر گرفته شده است و هم ماموریت یا حکم قانونی آن و در عین حال بر ماهیت سازمانی آن نیز تاکید شده است. بدین ترتیب بسیاری از آرشیوهای شخصی و خصوصی از حیثه این تعریف خارج می‌شوند (مرادی، طهرانی پور، ۱۳۸۷، ص ۱۴).

تعریف آرشیو رقمی^۳

از آرشیو رقمی تعاریف متعددی ارائه شده است: «آرشیو دیجیتال چیزی بیش از انتقال ساده‌ی بیت‌ها از روی یک رسانه ذخیره‌سازی کهنه به رسانه‌ی دیگر نیست، شیوه‌های تفسیر و آزمایش بیت‌ها نیز باید حفظ شود. به این دلیل تبدیل منابع از یک قالب به قالبی

1. Collaborative Digitization Program (CDP)

2. Edmondson

3. Digital archive

دیگر و از یک نوع نظام رایانه‌ای به نوعی دیگر احتمالاً شکل غالب آرشیو دیجیتال است» (صمیمی، ۱۳۸۳، ص ۱۵).

طبق تعریفی دیگر: «آرشیو دیجیتال مجموعه سازمان‌یافته یا ساختارمندی از اشیای دیجیتالی و ابر داده‌هایی است که اشیا را توصیف می‌کند. یک شیء رقی می‌تواند یک کتاب یا صفحه‌ای از یک کتاب، یک عکس، یک صوت، یک نقشه دیجیتال، یک فایل عددی یا قطعه‌ای از فیلم ویدیویی باشد» (صمیمی، ۱۳۸۳، ص ۱۵).

در یک نگاه کلی، مهم‌ترین مزایای پرداختن به فرایند رقی سازی آرشیو صدا را، فهرست‌وار به شکل زیر ارائه می‌کنیم:

۱. حفاظت از منابع آسیب‌پذیر و باارزش موجود؛
۲. متروک شدن تجهیزات مربوط به Play منابع آنالوگ؛
۳. سرعت دسترسی به منابع به دلیل تکثیر، جابجایی و انتقال سریع منابع؛
۴. دسترسی سریع و کارآمد از طریق ایجاد امکانات جستجوی متعدد از طریق خواننده، آهنگساز، عنوان؛

۵. سوق دادن منابع آرشیو صدا به سوی کاربر و چند کاربر بودن این منابع؛
۶. عدم محدودیت زمانی و مکانی در استفاده؛
۷. کاهش حجم فیزیکی منابع صدا؛
۸. امکان دسترسی به منابع در قالب‌های جدید؛
۹. افزایش بهره‌وری و بازده کارکنان سازمان (گرونو، پتاجا، ۱۹۹۹، ص ۵)

پذیرش^۲

تصمیم در بکارگیری ایده جدیدی نظیر فناوری اطلاعات را به عنوان بهترین اقدام یا عمل، پذیرش می‌گویند. پذیرش زمانی اتفاق می‌افتد که یک فرد ایده جدیدی را پذیرفته و در عمل بکار می‌گیرد (کرمی، فنایی به نقل از راجرز، شومیکر، ۱۳۶۹). مصرف‌کنندگان قبل از اینکه آماده پذیرش محصول یا خدمتی شوند مراحل دانش^۳، ترغیب^۴، تصمیم، اجرا و تایید را پشت سر می‌گذارند. بر اساس نظر راجرز در مرحله آگاهی، پذیرش‌کنندگان قدیمی بیشتر از پذیرش‌کنندگان جدید، اطلاعات رسمی مربوط به فناوری را در اختیار دارند. همچنین نگرش‌های بالقوه افراد در مرحله ترغیب ایجاد می‌شود. بوسیله پیش‌بینی رضایت و خطر ناشی از پذیرش و استفاده از فناوری در آینده، پذیرش‌کنندگان بالقوه، نگرش مثبت یا منفی خود را در مورد فناوری توسعه می‌دهند. مرحله تصمیم زمانی رخ می‌دهد که فرد مشتاق است فعالیت‌های ذهنی را جهت پذیرش و یا عدم پذیرش فناوری

1. Gronow, P, and Petaja, M

2. Adoption

3. Persuasion

4. Confirmation

انجام دهد. در مرحله اجرا، فعالیت‌های ذهنی به اتمام رسیده و فرد در صورت پذیرش عملاً از فناوری استفاده می‌کند. در مرحله تایید، پس از استفاده از فناوری و مقایسه انتظاراتی که فرد در مرحله ترغیب پیش‌بینی کرده است با نتایج تصمیمش در استفاده از فناوری، رخ می‌دهد. در این مرحله اگر فرد سطح رضایت خود را در سطح مطلوبی که پیش‌بینی کرده است و یا بالاتر از آن سطح ببیند، استفاده از آن فناوری را ادامه خواهد داد. در حالی که اگر رضایت استفاده از فناوری توسط استفاده کننده در سطح مطلوبی ارزیابی نشود، استفاده از فناوری مذکور قطع خواهد شد (صفرزاده، فروتن، ۱۳۸۸، ص ۵۳).

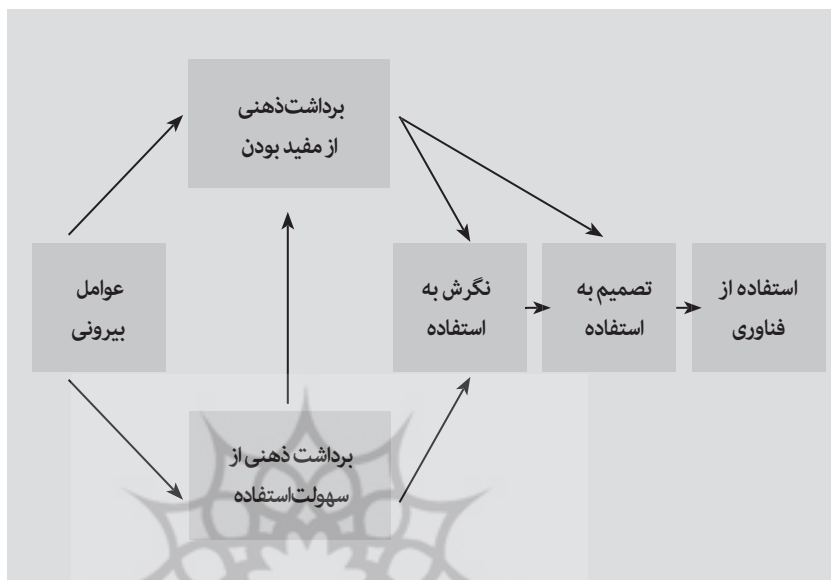
از بین مدل‌های مختلفی که محققان فناوری اطلاعات، برای تبیین یا پیش‌بینی عوامل انگیزشی (که در پذیرش فناوری از سوی کاربران کاربرد دارد) استفاده کرده‌اند، می‌توان به مدل پذیرش فناوری دیویس و همکاران که شاید یکی از پرکاربردترین مدل‌ها در این زمینه است، اشاره کرد. (مون، کیم، ۲۰۰۱، ص ۲۲۵).

مدل پذیرش فناوری در آمریکای شمالی طراحی و در پژوهش‌های زیادی بکارگرفته شده و بتدریج در کشورهای دیگر نیز اعتبار لازم را کسب کرده است مدل دیویس جرح و تعدیل شده نظریه عمل مستدل^۲ فیش‌بین و آجزن^۳ است. نظریه عمل مستدل یک نظریه کلی است و برای توضیح هر گونه رفتار انسانی تدوین شده است. لذا نیاز به طراحی مدلی برای مطالعه عوامل تعیین‌کننده پذیرش و کاربرد فناوری به عنوان یک رفتار، کاملاً احساس می‌شود و مدل پذیرش فناوری پاسخ مناسبی به این نیاز بود. اساس این الگو، بر این عقیده استوار است که برداشت ذهنی افراد از فناوری، بر نگرش آنان به فناوری تأثیر می‌گذارد (نقل از لی، کیم، ۲۰۰۹). این مدل بیانگر آن است که استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات، با میل به رفتار (تصمیم به استفاده) تعیین می‌شود که این تمایل رفتاری، خود بر اساس دو برداشت ذهنی تعیین می‌شود، نخست، برداشت ذهنی از مفید بودن یعنی میزانی که یک فرد معتقد است استفاده از یک فناوری خاص، عملکرد وی را بهبود خواهد بخشید و دوم، برداشت ذهنی از آسانی استفاده یعنی میزانی که فرد معتقد است استفاده از یک فناوری برای وی آسان خواهد بود (بی، جکسون، پارک و پروبست، ۲۰۰۶، والتر، لویز، ۲۰۰۸). همان‌گونه که شکل ۱ نشان می‌دهد در مدل یادشده، استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات از سوی کاربران، حاصل تحقق یک فرایند چهار مرحله‌ای است که مراحل آن عبارتند از:

۱. متغیرهای بیرونی، بر عقاید کاربران برای استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات تأثیر می‌گذارد.
۲. عقاید کاربران نگرش آنان را در استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات تحت تأثیر قرار می‌دهد.

1. Moon & Kim
2. Theory of Reasoned Action (TRA)
3. Fishbein & Ajzen
4. Lee, S. & Kim, B.G
5. Yi, M.Y.; Jackson, J.D.; Park, J.S. & Probst, J.C.
6. Walter, Z. & Lopez, M.S

۳. نگرش کاربران بر تمایل آنان به استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات تأثیر می‌گذارد.
 ۴. تصمیم کاربران به استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات سطح استفاده از آنها را تعیین می‌کند (رضایی، ۱۳۸۸).

شکل ۱

الگوی اصلی مدل پذیرش فناوری (دیویس، ۱۹۸۹)

مدل پذیرش فناوری یک مدل مبتنی بر تمایل است که تصریح می‌کند تمایل به پذیرش یک فناوری پیش‌بینی‌کننده خوبی برای استفاده واقعی از آن فناوری است (هانگ، تانگ، تم، ۲۰۰۶) و می‌توان بر اساس آن رفتار کاربران را پیش از استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات نیز پیش‌بینی کرد. تمایل به پذیرش، گرایش ذهنی فرد برای انجام یک رفتار خاص است که عامل مهمی در انجام واقعی آن رفتار به شمار می‌رود (رضایی، ۱۳۸۸).

از جمله مطالعاتی که پیرامون عوامل موثر بر پذیرش فناوری اطلاعات در سازمان‌ها و شرکت‌های بزرگ با استفاده از مدل پذیرش فناوری دیویس در خارج از ایران انجام شده است می‌توان به مطالعات ذیل اشاره کرد: ایگباریا^۲ (۱۹۹۹) در مطالعه‌ای میدانی به بررسی عوامل تعیین‌کننده کارایی کاربرد فناوری آرشورقومی توسط کاربر نهایی پرداخت. جامعه پژوهش را ۱۲۰ نفر کاربر آرشورقومی تشکیل می‌داد نتایج تحقیق نشان داد که برداشت ذهنی از سهولت استفاده، برداشت ذهنی از مفید بودن، نگرش نسبت به استفاده، تجربه کاری، آموزش در زمینه رایانه، و پشتیبانی مرکز اطلاعات تأثیر بسزایی در استفاده کاربران از آرشورقومی داشته است.

1. Hong, W., Thong, J. Y. L., & Tam, K

2. Igbaria, Magid.

3. Park & et al

پارک و همکاران^۳ (۲۰۰۹) در پژوهشی دیگر، به مطالعه عوامل موثر بر پذیرش نظام کتابخانه رقمی با استفاده از مدل پذیرش فناوری پرداختند. نتیجه مطالعه آنها نشان داد که

برداشت ذهنی از آسانی استفاده از سیستم کتابخانه رقمی تاثیر قابل توجهی بر برداشت ذهنی از مفید بودن، که در نهایت منجر به تصمیم به استفاده از فناوری می شود دارد.

انجینا^۱ (۲۰۰۹) با ارائه مقاله ای تحت عنوان «میراث فرهنگی دیداری - شنیداری: شکاف میان آرشیو رقمی و کاربران آن» به بررسی عوامل موثر بر پذیرش آرشیوهای رقمی در میان کاربران با بهره گیری از مدل پذیرش فناوری پرداخت. نتیجه پژوهش او نشان داد که کیفیت سیستم، کیفیت اطلاعات و آموزش کاربران به عنوان سه عامل بیرونی ضروری تاثیرگذار بر برداشت ذهنی از مفید بودن و برداشت ذهنی از سهولت استفاده از آرشیو رقمی است که بر نگرش و قصد رفتاری کاربر تاثیر گذاشته و در نهایت موجب استفاده واقعی می شود. پژوهش هایی در زمینه پذیرش آرشیو رقمی توسط کاربران در داخل ایران صورت نگرفته است، اما چندین پژوهش در زمینه پذیرش فناوری اطلاعات در سازمان ها و کتابخانه ها صورت گرفته است که به شرح زیر می آید.

شیخ شعاعی (۱۳۸۵) در پایان نامه کارشناسی ارشد خود «عوامل موثر بر پذیرش فناوری اطلاعات توسط کتابداران کتابخانه های دانشکده های فنی دانشگاه های دولتی شهر تهران» را در چارچوب عوامل سازنده مدل پذیرش فناوری بررسی نمود. یافته های پژوهش نشان داد برداشت ذهنی از مفید بودن، برداشت ذهنی از سهولت استفاده، نگرش نسبت به استفاده و تصمیم به استفاده کاربران از جمله عوامل تأثیرگذار بر استفاده از فناوری اطلاعات توسط کاربران است.

رشیدی (۱۳۸۶) در پایان نامه خود تحت عنوان «عوامل موثر بر پذیرش و بکارگیری فناوری اطلاعات در بین دبیران مدارس هوشمند شهر تهران در چارچوب مدل پذیرش فناوری» مورد مطالعه قرار داد. نتایج به دست آمده بیانگر آن است که متغیر برداشت ذهنی از سهولت استفاده از فناوری اطلاعات بر متغیر برداشت ذهنی از مفید بودن و نگرش نسبت به فناوری اطلاعات، تاثیر معناداری داشته و در نهایت موجب تصمیم به استفاده از فناوری اطلاعات در بین دبیران شده است.

قربانی زاده و همکاران (۱۳۸۷) در پژوهشی مهم ترین عامل تأثیرگذار بر پذیرش سامانه ۱۳۷ توسط شهروندان تهرانی را برداشت ذهنی از سهولت استفاده از سامانه ذکر کرده اند.

سلیمانی (۱۳۸۹) در پژوهش خود عنوان کرده است که متغیرهای برداشت ذهنی از مفید بودن، نگرش نسبت به استفاده و تصمیم به استفاده به عنوان عوامل مثبت پذیرش فناوری اطلاعات در میان هنرآموزان هنرستان های کشاورزی استان کرمانشاه بوده است.

سوالات اساسی پژوهش

۱. برداشت ذهنی برنامه سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمال غرب

1. Ongena

کشور از مفید بودن نظام آرشیو رقمی صدا چگونه است؟

۲. برداشت ذهنی برنامه سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمال غرب کشور

از سهولت استفاده از نظام آرشیو رقمی صدا چگونه است؟

۳. برداشت ذهنی برنامه سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمال غرب کشور

در خصوص تصمیم به استفاده آنها از نظام آرشیو رقمی صدا چگونه است؟

۴. نگرش برنامه سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمال غرب کشور نسبت

به استفاده از نظام آرشیو رقمی صدا چگونه است؟

به میزان استفاده و کاربرد نظام آرشیو رقمی صدا در منطقه شمال غرب کشور توسط

برنامه سازان آن چقدر است؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع تحلیلی است که با روش پیمایشی انجام شده است. جامعه این پژوهش را تمامی برنامه سازان صدای (رادیو) سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمال غرب کشور که به لحاظ سازمانی در زمان اجرای این پژوهش دارای رابطه شغلی با آن سازمان بوده اند، تشکیل می دهد. با بررسی شهرهای موجود در منطقه شمال غرب کشور، آرشیو صدای جمهوری اسلامی در ۷ شهر ارومیه، تبریز، اردبیل، زنجان، قزوین، مهاباد و سنندج که به فناوری آرشیو رقمی مجهز بودند شناسایی شدند. سپس پژوهشگر به بررسی و تحقیق درباره تعداد برنامه سازان مشغول بکار در این مراکز پرداخت که در مجموع، این افراد ۱۰۰ نفر برآورد شد. با توجه به اینکه جامعه مورد بررسی، چندان بزرگ نبود که نیازمند نمونه گیری باشد، پژوهشگر برای اعتبار بیشتر یافته ها، از روش سرشماری بهره گرفته است. ابزار گردآوری اطلاعات مورد نیاز برای این پژوهش، پرسشنامه بود که بخش اول آن مشخصات فردی و شغلی برنامه سازان حاوی ۹ سوال و بخش دوم، شامل سوالاتی است که بر اساس عوامل تشکیل دهنده «مدل پذیرش فناوری دیویس» و با توجه به اهداف پژوهش حاوی ۲۰ پرسش بسته در مقیاس لیکرت شکل گرفته اند. برای سنجش پایایی پرسشنامه طراحی شده، ابتدا پرسشنامه در بین تعداد ۳۰ نفر از برنامه سازان کاربر نظام آرشیو رقمی توزیع شد و پس از انجام موارد اصلاحی لازم ضریب آلفای کرونباخ آن محاسبه شد که رقم ۰/۸۴ بدست آمد که گویای پایا بودن پرسشنامه بود. سپس پرسش های این پرسشنامه در بین ۱۰۰ نفر از برنامه سازان در مراکز صدای منطقه شمال غرب کشور توزیع و پس از تکمیل تماماً به پژوهشگر برگشت داده شد. داده های بدست آمده با استفاده از دو روش آمار توصیفی و آمار استنباطی، در دو بخش مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت. بر این اساس، برای توصیف نظرات از آمار توصیفی استفاده شد و بر اساس سؤال های پژوهش، جدول ها و نمودارهای لازم طراحی

شد. سپس به منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش از روش ضریب همبستگی پیرسون استفاده به عمل آمد. شایان ذکر است به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها و نیز بررسی فرضیه‌ها و تعیین معنادار بودن یا نبودن اختلاف میان متغیرهای بکار رفته در پژوهش، از نرم‌افزار آماری SPSS ۱۸ استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

در این پژوهش از تجزیه و تحلیل ۱۰۰ پرسشنامه بازگشت داده شده، مشخص شد مرکز زنجان با ۱۸ درصد بیشترین میزان مشارکت و تعداد پاسخ‌دهنده را نسبت به سایر مراکز واقع در منطقه شمال غرب داشته است، بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان کارمند رسمی با ۶۷ درصد، بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان مرد با ۶۳ درصد، بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان در دامنه سنی ۳۱-۴۰ سال با ۵۶ درصد، بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان دارای سابقه کاری بین ۵-۱۰ سال با ۴۴ درصد، بیش‌ترین سطح تحصیلات متعلق به گروه لیسانس با ۶۴ درصد، بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان دارای مهارت کار با رایانه با ۹۹ درصد و بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان با ۸۷ درصد دارای میزان مهارت بالای کار با رایانه بودند. جدول ۱، مشخصات پاسخ‌دهندگان را بطور مختصر نشان می‌دهد.

ویژگی	توزیع جامعه			
نام مرکز صدا و سیما	اردبیل ۱۵ نفر (۱۵ درصد)	ارومیه ۱۵ نفر (۱۵ درصد)	قزوین ۱۵ نفر (۱۵ درصد)	زنجان ۱۸ نفر (۱۸ درصد)
نوع همکاری	برنامه‌سازان رسمی ۶۷ نفر (۶۷ درصد)	برنامه‌سازان حق‌الزحمه‌ای ۳۳ نفر (۳۳ درصد)		
جنسیت	برنامه‌سازان مرد ۶۳ نفر (۶۳ درصد)			
سن	۳۰-۲۰ سال ۲۷ نفر (۲۷ درصد)	۴۰-۳۱ سال ۵۶ نفر (۵۶ درصد)	۵۰-۴۱ سال ۱۶ نفر (۱۶ درصد)	۶۰-۵۱ سال ۱ نفر (۱ درصد)
سابقه کار	کمتر از ۵ سال ۱۲ نفر (۱۲ درصد)	۵-۱۰ سال ۴۴ نفر (۴۴ درصد)	۱۱-۱۵ سال ۲۶ نفر (۲۶ درصد)	بیش از ۲۰ سال ۸ نفر (۸ درصد)
میزان تحصیلات	دیپلم ۱۳ نفر (۱۳ درصد)	فوق دیپلم ۱۶ نفر (۱۶ درصد)	کارشناسی ۶۴ نفر (۶۴ درصد)	کارشناسی ارشد بالاتر ۷ نفر (۷ درصد)
مهارت کار با رایانه	۹۹ نفر (۹۹ درصد) مهارت دارند		۱ نفر (۱ درصد) مهارت ندارند	
میزان مهارت کار با رایانه	کم ۳ نفر (۳ درصد)	خیلی کم ۸۷ نفر (۸۷ درصد)	زیاد ۱۰ نفر (۱۰ درصد)	خیلی زیاد ۰ نفر (۰ درصد)

جدول ۱

مشخصات عمومی برنامه‌سازان

پرسش اول پژوهش به برداشت ذهنی برنامه سازان رادیویی جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمال غرب کشور درباره مفید بودن نظام آرشو رقمی صدا می پردازد. برای سنجش این پرسش ۵ سوال شامل تاثیر نظام آرشو رقمی در تسریع کار برنامه سازی، افزایش بهره وری کار، افزایش کیفیت کار، سهولت کار برنامه سازی و استفاده راحت از آن بعمل آمد. که جدول ۲ نشان دهنده اطلاعات بدست آمده است.

جمع	کلاً مخلفم	مخلفم	نظری ندارم	مواقفم	کلاً مواقفم			برداشت ذهنی مفید بودن نظام آرشو رقمی صدا
۱۰۰	۰	۳	۹	۶۵	۲۳	فراوانی	تسریع در کار برنامه سازی	
۱۰۰	۰	۳	۹	۶۵	۲۳	درصد		
۱۰۰	۰	۴	۱۴	۶۱	۲۱	فراوانی	افزایش بهره وری کار	
۱۰۰	۰	۴	۱۴	۶۱	۲۱	درصد		
۱۰۰	۰	۱۰	۴۴	۳۴	۱۲	فراوانی	افزایش کیفیت کار	
۱۰۰	۰	۱۰	۴۴	۳۴	۱۲	درصد		
۱۰۰	۰	۶	۱۷	۶۱	۱۶	فراوانی	سهولت کار برنامه سازی	
۱۰۰	۰	۶	۱۷	۶۱	۱۶	درصد		
۱۰۰	۲	۱۵	۲۱	۵۳	۹	فراوانی	استفاده راحت	
۱۰۰	۲	۱۵	۲۱	۵۳	۹	درصد		
۱۰۰	۰/۴	۷/۶	۲۱	۵۴/۸	۱۶/۲	درصد	کل	

جدول ۲

توصیف نظرات برنامه سازان در خصوص برداشت ذهنی از مفید بودن نظام آرشو رقمی صدا

همانطور که در جدول ۲ مشاهده می شود تعداد ۱۶۲ درصد برنامه سازان نظر خود را کاملاً موافق، ۵۴/۸ درصد موافق، ۲۱ درصد نظری نداشتند، ۷/۶ درصد مخالف و ۴ درصد نظر خود را کاملاً مخالف توصیف کرده اند.

پرسش دوم پژوهش به برداشت ذهنی برنامه سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمال غرب کشور از سهولت استفاده از نظام آرشو رقمی صدا می پردازد.

برای پاسخ به این پرسش، ۵ سوال، شامل آسانی یادگیری نظام آرشیو رقمی، عدم نیاز به تلاش فکری برای استفاده، شناخت تمام قابلیت‌های آن، آسانی کسب مهارت، دسترسی راحت و کاربرد آسان بعمل آمد. که جدول ۳ نشان‌دهنده اطلاعات بدست آمده است.

جمع	کاملاً مخالفم	مخلفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم		
۱۰۰	۰	۲	۲۱	۵۳	۲۴	فراوانی	آسانی یادگیری
۱۰۰	۰	۲	۲۱	۵۳	۲۴	درصد	
۱۰۰	۰	۱۲	۴۱	۳۹	۸	فراوانی	عدم نیاز به تلاش فکری برای استفاده
۱۰۰	۰	۱۲	۴۱	۳۹	۸	درصد	
۱۰۰	۰	۱۴	۴۰	۴۰	۶	فراوانی	شناخت تمام قابلیت‌های نظام آرشیوی رقمی صدا
۱۰۰	۰	۱۴	۴۰	۴۰	۶	درصد	
۱۰۰	۰	۶	۲۸	۱۹	۱۷	فراوانی	آسانی کسب مهارت
۱۰۰	۰	۶	۲۸	۱۹	۱۷	درصد	
۱۰۰	۰	۶	۱۶	۶۳	۱۵	فراوانی	دسترسی راحت و کاربرد آسان
۱۰۰	۰	۶	۱۶	۶۳	۱۵	درصد	
۱۰۰	۰	۸	۳۹/۲	۴۸/۸	۱۴	درصد	کل

برداشت ذهنی از سهولت استفاده از نظام آرشیو رقمی صدا

جدول ۳

توصیف نظرات برنامه‌سازان در خصوص برداشت ذهنی از سهولت استفاده از نظام آرشیو رقمی صدا

همان‌گونه که از جدول ۳ برداشت می‌شود، تعداد ۱۴ درصد برنامه‌سازان نظر خود را کاملاً موافق، ۴۸/۸ درصد موافق، ۳۹/۲ درصد نظری نداشتند و ۸ درصد نظر خود را مخالف توصیف کرده‌اند.

در پرسش سوم، نگرش برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمال غرب کشور نسبت به استفاده از نظام آرشیو رقمی صدا بررسی شد. برای پاسخ به این پرسش ۳ سوال شامل نگرش عاقلانه، مطلوب و مثبت برنامه‌سازان نسبت به استفاده از این فناوری بعمل آمد. که جدول ۴ نشان‌دهنده اطلاعات بدست آمده است.

جمع	کاملاً مخلفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم			نگرش نسبت به استفاده
۱۰۰	۰	۲	۲۲	۵۸	۱۸	فراوانی	نگرش عاقلانه	
۱۰۰	۰	۲	۲۲	۵۸	۱۸	درصد		
۱۰۰	۰	۴	۲۴	۶۰	۱۲	فراوانی	نگرش مطلوب	
۱۰۰	۰	۴	۲۴	۶۰	۱۲	درصد		
۱۰۰	۰	۴	۲۲	۶۳	۱۱	فراوانی	نگرش مثبت	
۱۰۰	۰	۴	۲۲	۶۳	۱۱	درصد		
۱۰۰	۰	۳/۳۳	۲۲/۶۷	۶۰/۳۳	۱۳/۶۷	درصد	کل	

جدول ۴

توصیف نظرات پاسخ دهندگان در خصوص نگرش آنها نسبت به استفاده از نظام آرشیو رقیمی صدا

چنانچه در جدول ۴ ملاحظه می شود، از مجموع پاسخ دهندگان ۱۳/۶۷ درصد نگرش برنامه سازان صدای جمهوری اسلامی ایران نسبت به استفاده از نظام آرشیو رقیمی صدا در منطقه شمال غرب کشور کاملاً موافق، ۶۰/۳ درصد نمونه آماری موافق، ۲۲/۶ درصد نمونه آماری بی نظر و ۳/۳۳ درصد نمونه آماری مخالف بودند.

پرسش چهارم پژوهش در رابطه با برداشت ذهنی برنامه سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمال غرب کشور در خصوص تصمیم به استفاده آنها از نظام آرشیو رقیمی صدا است. برای سنجش این پرسش ۲ سوال شامل اولویت استفاده از نظام آرشیو رقیمی صدا در زمان نیاز و تمایل به استفاده از این فناوری در آینده بعمل آمد. که جدول ۵ نشان دهنده اطلاعات بدست آمده است.

جمع	کاملاً مخلفم	مخلفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم			تصمیم به استفاده
۱۰۰	۰	۹	۳۱	۴۴	۱۶	فراوانی	اولویت استفاده از نظام آرشیو رقیمی صدا در زمان نیاز	
۱۰۰	۰	۹	۳۱	۴۴	۱۶	درصد		
۱۰۰	۰	۶	۲۸	۴۸	۱۸	فراوانی	تمایل به استفاده از نظام آرشیو رقیمی صدا در آینده	
۱۰۰	۰	۶	۲۸	۴۸	۱۸	درصد		
۱۰۰	۰	۷/۵	۲۹/۵	۴۶	۱۷	درصد	کل	

جدول ۵

توصیف نظرات پاسخ دهندگان در خصوص تصمیم به استفاده آنها از نظام آرشیو رقیمی صدا

داده‌های مندرج در جدول ۵ حاکی از این است که ۱۷ درصد افراد مورد بررسی، نظر خود را کاملاً موافق، ۴۶ درصد موافق، ۲۹/۵ درصد نظری نداشتند و ۷/۵ درصد نظر خود را مخالف توصیف کرده‌اند.

پرسش پنجم پژوهش درباره میزان استفاده و کاربرد نظام آرشیو رقمی صدا در منطقه شمال غرب کشور توسط برنامه‌سازان می‌پردازد. این پرسش در قالب ۴ سوال مطرح شده که اطلاعات مربوط به این سوالات به ترتیب ارائه شده است.

اولین سوال این بخش درباره میزان استفاده برنامه‌سازان از نظام آرشیو رقمی صدا برای انجام وظایفشان بوده است که جدول ۶ نشان‌دهنده اطلاعات بدست آمده است.

جمع	به صورت روزانه	۲-۳ بار در هفته	هفته‌ای یک بار	۲-۳ بار در ماه	کمتر از یک بار در ماه	نوع پاسخ / کمیت پاسخ
۱۰۰	۵۸	۱۹	۱۷	۴	۲	فراوانی
۰/۱۰۰	۵۸	۱۹	۱۷	۴	۲	درصد

جدول ۶

توصیف نظرات برنامه‌سازان در خصوص میزان استفاده از نظام آرشیو رقمی صدا

بر اساس اطلاعات بدست آمده از جدول ۶، ۲ نفر از برنامه‌سازان (۲ درصد نمونه آماری) میزان استفاده از نظام آرشیو رقمی صدا در منطقه شمال غرب کشور را کمتر از یک بار در ماه، ۴ نفر از برنامه‌سازان (۴ درصد نمونه آماری) ۲-۳ بار در ماه، ۱۷ نفر از برنامه‌سازان (۱۷ درصد نمونه آماری) هفته‌ای یک بار، ۱۹ نفر از برنامه‌سازان (۱۹ درصد نمونه آماری) ۲-۳ بار در هفته و ۵۸ نفر از برنامه‌سازان (۵۸ درصد نمونه آماری) به صورت روزانه ارزیابی کرده‌اند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

نتایج مربوط به این سوال که برای استفاده از منابع آرشیوی موجود در نظام آرشیورقمی صدا بیشتر از کدام پنجره‌های جستجو استفاده می‌کنید به صورت جدول ۷ ارائه شده است:

پنجره‌های جستجو	فراوانی	درصد
پنجره عنوان-اثر	۲۸	۲۸
پنجره آهنگساز، خواننده	۱۰	۱۰
پنجره مناسب	۴	۴
پنجره موسیقی	۱۴	۱۴
پنجره افکت	۲	۲
سایر موارد	۳	۳
پنجره عنوان-اثر و موسیقی	۳	۳
عنوان-اثر، آهنگساز خواننده، موسیقی، افکت	۸	۸
پنجره آهنگساز، خواننده، مناسب و افکت	۶	۶
پنجره عنوان-اثر، مناسب و موسیقی	۱۲	۱۲
موسیقی و افکت	۴	۴
مناسب و موسیقی	۲	۲
آهنگساز و افکت	۴	۴
جمع	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۷

توصیف نظرات برنامه سازان برای استفاده از پنجره‌های جستجو در نظام آرشیورقمی صدا

بر اساس اطلاعات بدست آمده از جدول ۷، بالاترین درصد استفاده به ترتیب ۲۸ درصد نمونه مورد بررسی مربوط به پنجره عنوان-اثر، ۱۴ درصد نمونه مورد بررسی مربوط به پنجره موسیقی، ۱۲ درصد نمونه مورد بررسی مربوط به پنجره عنوان-اثر، مناسب و موسیقی، ۱۰

درصد نمونه مورد بررسی مربوط به پنجره آهنگساز و خواننده این فناوری در این نظام بوده است. پاسخ مربوط به این سوال که بیشتر از کدام منابع آرشویی موجود در نظام آرشوو رقمی صدا در برنامه سازی استفاده می کنید به صورت جدول ۸ آمده است:

منابع موجود آرشویی	فراوانی	درصد
برنامه های تولیدی	۶	۶
سخنرانی ها	۲	۲
میان برنامه ها شامل: تلاوت، اذان، قرآن و نغمات، موسیقی	۵۷	۵۷
فکت	۱	۱
سایر منابع	۶	۶
گزینه های ب و ج و د و ه	۲	۲
همه موارد	۲	۲
سخنرانی ها و میان برنامه ها	۲۴	۲۴
جمع	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۸

توصیف نظرات برنامه سازان به استفاده از منابع موجود آرشویی در نظام آرشوو رقمی صدا

نتایج جدول ۸ حاکی از آن است که میزان استفاده تعداد بیشتری از برنامه سازان از منابع آرشویی به ترتیب ۵۷ درصد مربوط به میان برنامه ها شامل: تلاوت، اذان، قرآن و نغمات، موسیقی و ۲۴ درصد مربوط به سخنرانی های موجود در نظام آرشوو رقمی صدا بوده است. پاسخ مربوط به این سوال که بیشترین ضعف نظام آرشوو رقمی صدا در کدام قسمت های

آن مشهود است بر اساس اطلاعات بدست آمده به صورت جدول ۹ ارائه شده است:

درصد	فراوانی	منابع موجود آرشوی
۷	۷	پنجره‌های جستجو
۶	۶	سرعت بازیابی آرشورقمی صدا
۷	۷	طبقه‌بندی منابع آرشوی در اتوماسیون
۱۰	۱۰	غنی نبودن منابع آرشوی در اتوماسیون
۱	۱	کیفیت محتوایی و صوتی منابع آرشوی در اتوماسیون
۱۳	۱۳	گزینه‌های ج و د
۲۵	۲۵	گزینه‌های ب و ج و د
۱۵	۱۵	گزینه‌های الف و ب و ج
۱۶	۱۶	همه‌موارد
۱۰۰	۱۰۰	جمع

جدول ۹

توصیف نظرات برنامه سازان به ضعف نظام آرشورقمی صدا به تفکیک قسمت‌های آن جدول

بر اساس جدول ۹، ملاحظه می‌شود بیشترین درصد ضعف نظام آرشورقمی صدا به ترتیب ۲۵ درصد مربوط به بخش‌های سرعت بازیابی، کیفیت پایین طبقه‌بندی برنامه‌ها و غنی نبودن منابع آرشوی موجود در این نظام، ۱۵ درصد مربوط به پنجره‌های جستجو، سرعت بازیابی و ۱۳ درصد مربوط به غنی نبودن منابع آرشوی در این فناوری بوده است.

بحث و نتیجه گیری

در رابطه با برداشت ذهنی برنامه سازان صدای جمهوری اسلامی ایران از مفید بودن نظام آرشیو رقمی صدا در منطقه شمال غرب کشور نتیجه گرفته شد که ۷۱ درصد از برنامه سازان جامعه مورد مطالعه، میزان مفید بودن نظام آرشیو رقمی صدا را در امر برنامه سازی بالاتر از حد متوسط دانسته اند. یعنی متوسط برداشت ذهنی پاسخ دهندگان از مفید بودن نظام آرشیو رقمی صدا از مرز متوسط گذشته و به طرف موافق پیش رفته است. از عوامل دخیل در مفید بودن نظام آرشیو رقمی صدا، طبق آمار جدول ۲، تاثیر این فناوری در تسریع کار برنامه سازی، افزایش بهره وری کار، افزایش کیفیت کار، سهولت کار برنامه سازی و استفاده راحت بوده است.

در رابطه با برداشت ذهنی برنامه سازان صدای جمهوری اسلامی ایران از سهولت استفاده از نظام آرشیو رقمی صدا در منطقه شمال غرب کشور نتیجه گرفته شد که ۶۲/۸ درصد از پاسخ دهندگان میزان سهولت استفاده از نظام آرشیو رقمی صدا را در منطقه شمال غرب کشور را بیشتر از حد متوسط ارزیابی کرده اند. یعنی متوسط برداشت ذهنی پاسخ دهندگان از سهولت استفاده از نظام آرشیو رقمی صدا از مرز متوسط گذشته و به طرف موافق پیش رفته است. از عوامل دخیل در سهولت استفاده از این فناوری، طبق آمار جدول ۳، آسانی یادگیری، عدم نیاز به تلاش فکری برای استفاده، شناخت تمام قابلیت های نظام آرشیو رقمی صدا، آسانی کسب مهارت، دسترسی راحت و کاربرد آسان بوده است.

در رابطه با نگرش برنامه سازان صدای جمهوری اسلامی ایران نسبت به استفاده از نظام آرشیو رقمی صدا در منطقه شمال غرب کشور نتیجه گرفته شد که ۷۴ درصد از برنامه سازان، نگرش نسبت به استفاده از نظام آرشیو رقمی صدا را در شمال غرب کشور عاقلانه، مطلوب و مثبت ارزیابی کرده اند.

در رابطه با برداشت ذهنی برنامه سازان صدای جمهوری اسلامی ایران نسبت به تصمیم به استفاده از نظام آرشیو رقمی صدا در منطقه شمال غرب کشور نتیجه گرفته شد که ۶۳ درصد از برنامه سازان جامعه پژوهش میزان تصمیم به استفاده از این فناوری را بیشتر از حد متوسط ارزیابی کرده اند. یعنی متوسط تصمیم پاسخ دهندگان نسبت به استفاده از نظام آرشیو رقمی صدا از مرز متوسط گذشته و به طرف موافق پیش رفته است. در رابطه با میزان استفاده برنامه سازان از منابع آرشیوی در منطقه شمال غرب کشور نتیجه گرفته شد که بیشترین استفاده مربوط به میان برنامه ها شامل: تلاوت، اذان، قرآن و نغمات، موسیقی و سخنرانی ها و میان برنامه های موجود در نظام آرشیو رقمی صدا بوده است.

در رابطه با بیشترین ضعف نظام آرشیو رقمی صدا در منطقه شمال غرب کشور نتیجه گرفته شد که بیشترین ضعف نظام آرشیو رقمی صدا مربوط به بخش های سرعت بازیابی،

کیفیت پایین طبقه‌بندی منابع آرشیوی، غنی نبودن منابع آرشیوی موجود، پنجره‌های جستجو و کیفیت محتوایی و صوتی منابع آرشیوی بوده است.

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر پیشنهادهای ذیل ارائه می‌گردد:

- به طراحان و سازندگان نظام آرشیو رقیمی صدا پیشنهاد می‌شود دو عامل برداشت ذهنی از مفید بودن و برداشت ذهنی از سهولت استفاده را در طراحی نظام‌های متناسب با نیاز شغلی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در نظر بگیرند و نظام‌هایی را طراحی کنند که در عین مفید بودن، یادگیری آنها برای استفاده آسان باشد.

- برای تداوم تأثیر مثبت و معنادار داشتن برداشت ذهنی برنامه‌سازان نسبت به آسانی استفاده از نظام آرشیو رقیمی صدا، باید همواره برای برنامه‌سازان، آموزش‌های ضمن خدمت حضوری به صورت غیرمتمرکز در مراکز استان‌ها در زمینه بازآموزی و عرضه فناوری‌های اطلاعاتی نوین با تأکید بر بخش عملی برگزار شود.

- بر طرف کردن ضعف‌های نظام آرشیو رقیمی صدا در بخش‌های سرعت بازیابی، کیفیت طبقه‌بندی برنامه‌ها، پنجره‌های جستجو و کیفیت محتوایی و صوتی منابع آرشیوی.

- یکی از راهکارهای تقویت و تداوم رفتار استفاده واقعی برنامه‌سازان از نظام آرشیو رقیمی صدا سرعت بخشیدن به تبدیل منابع آرشیوی آنالوگ به فایل رقیمی و غنی کردن منابع مورد نیاز برنامه‌سازان در نظام آرشیو رقیمی صدا به ترتیب اولویت میان برنامه‌ها شامل: تلاوت، اذان، قرآن و نغمات، موسیقی و سخنرانی‌ها و روزآمد نگه داشتن این نظام است.

منابع

- راجرز، شومیکر (۲۰۰۱). *رسانش و نوآوری‌ها رهیافتی میان فرهنگی* (عزت‌ا... کرمی، ابوطالب فنایی، مترجمان (۱۳۷۹) شیراز: انتشارات دانشگاه شیراز.
- رشیدی، زهرا (۱۳۸۶). بررسی عوامل موثر بر پذیرش فناوری اطلاعات توسط دبیران مدارس هوشمند شهر تهران با تأکید بر مدل پذیرش فناوری اطلاعات (تم). پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران.
- رضایی، مسعود (۱۳۸۸، زمستان). نظریه‌های رایج درباره پذیرش فناوریهای اطلاعات و ارتباطات. *فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی* ۱۶ (۴)، ۶۳-۹۳.
- سلیمانی، عادل؛ زرافشانی، کیومرث (۱۳۸۹). بررسی عوامل موثر بر پذیرش فناوری اطلاعات توسط هنرآموزان هنرستان‌های کشاورزی کرمانشاه با استفاده از مدل پذیرش فناوری. *علوم و فناوری اطلاعات*. بازیابی <http://jist.irandoc.ac.ir> ۲۰ آبان ۱۳۸۹ از:
- شیخ‌شعاعی، فاطمه (۱۳۸۵). بررسی عوامل موثر بر پذیرش فناوری اطلاعات توسط کتابداران کتابخانه‌های دانشکده‌های فنی دانشگاه‌های دولتی شهر تهران: قابلیت کاربرد مدل پذیرش فناوری. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران.

صفرزاده، حسین؛ فروتن، مجتبی (۱۳۸۸، پائیز). بررسی عوامل موثر بر پذیرش بانکداری اینترنتی توسط مشتریان سیستم بانکی. اولین کنفرانس بین المللی بازاریابی خدمات بانکی. از:

www.civilica.com/Printable-IBSM01_028.html

صمیعی، میترا (۱۳۸۳، زمستان). آرشیوهای رقومی. *فصلنامه کتاب*. ۶۰.

<http://ali2ghadimi.blogfa.com>

قدیمی، علی (۱۳۸۷). *آرشیوهای دیداری، شنیداری*. از

قربانی زاده، وجه الله؛ دلجو، غلامحسین؛ امیری، آریین (۱۳۸۷). عوامل مؤثر بر پذیرش سامانه مدیریت شهری

www.emunconf.ir

تهران (۱۳۷) توسط شهروندان. ۲۰ آذر ۱۳۸۹ از

مرادی، نورالله؛ طهرانی پور، وحید (۱۳۸۷). *آرشیوهای دیداری و شنیداری*. تهران: کتابدار.

Edmondson, Ray, (2004). Audio-Visual Archiving: Philosophy and Principles UNESCO.

from <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001364/136477e.pdf>, Visited 2010/5/13

Fishbein, M. ; Ajzen, I. (1975). **Belief, Attitude, Intention and Behavior: An Introduction to Theory and Research** (Addison-Wesley series in social psychology). New York.

Addison-Wesley Pub.

Gronow, P, and Petaja, M.(1999). YLE Digital Sound Archive. *European Broadcasting Union (EBU) Technical Review*. 280, 4-8.

Igbaria, Magid (1998). End – user computing effectiveness : A structural aquatin model. *Omega* 18(6) : 637-652. 2010/10/12 from www.elsevier/locate/dsw

Lee, S. ; Kim, B.G. (2009). Factors Affecting the Usage of Internet: A Confirmatory Study. *Computers in Human Behavior*. 25, 191-201.

Moon, J.W.; Kim, Y.G. (2001). Extending The TAM For a World Wide Web Context. *Information & Management*.38(4), 217-230. 2010/5/1 from <http://Sciencedirect.com>

Ongena, G.(2009). Audiovisual cultural heritage: Bridging the gap between digital archives and its users. *Journal of Librarianship and Information Science*. 40, 13-20.

Park, N. ; Roman, R. ; Lee, S. (2009) . User acceptance of a digital library system in developing countries: An application of the Technology Acceptance Model. *International journal of information management* . 29, (3), 196-209.

Thong, J. Y. L. ; Hong, W. ,; Tam, K. (2006). Understanding user acceptance of digital libraries: what are the roles of interface characteristics, organizational context, and individual differences?. *International Journal Human-Computer Studies*, 57(3), 215-242.

Walter, Z. ; Lopez, M.S. (2008). Physician Acceptance of Information Technologies: Role of Perceived Threat to Professional Autonomy. *Decision Support System*. 46, 206-215.

Yi, M.Y.; Jackson, J.D.; Park, J.S. ; Probst, J.C. (2006). Understanding Information Technology Acceptance by Individual Professionals: Toward an Integrative View. *Information & Management*. 43, 350-363.